

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 3. Desumpta ex cap. 11. 12. & 13. lib. Judicum, in quibus
describitur Electio Jephte, Victoria, tristis casus ob votum temerè
emissum. Ephraim in Jephte seditio. Oraculum de ortu & vita ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](#)

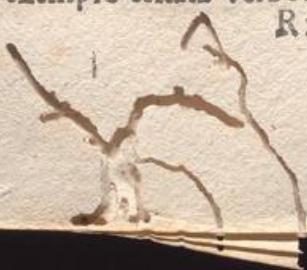
facinus iteratur. Is meritò capillis suis arbori implexus hæsit: quia peccatis suis quasi capillis funem sibi texuerat, peccata peccatis addendō. Judam cogita, qui avaritiā non statim è pectorē abjecta in furem evasit, inde in proditorem Dei, & propriæ personæ crudelissimum carnicem. Regem Achab cogita, qui dum impiæ Reginæ & Pseudo-prophetarum consiliis aures præbunt, ad rapienda aliorum bona, ad colenda Idola, ad necem innocentis Naboth inferendam, ad concitandum iniquum bellum, ad persequendos & in carcerem tradendos Prophetas prolapsus est. Quam ob causam dicitur 3. Reg. 22. *renundatus sub peccato.* Fit ergo peccator simillimus illi asino, cui quondam insederat Salvator noster, qui non unius, sed plurium dicitur extitisse Dominorum Lucæ 19. & quemadmodum de Roma gentili olim disertè aiebat S. Leo Serm. 1. in Natali SS. Apost. Petri & Pauli: *cum penè omnibus dominaretur gentibus, omnium gentium serviebat erroribus, magnamque sibi videbatur assumpsiſſe Religionem, quia nullam respuebat falſitatem.* Ita inveteratus peccator, et si toti dominaretur orbi, omnibus tamen peccatis subjectus, despoticam ageret servitutem, & hanc non deploraret: donec æternis ignibus alligatum se sentiet, instar piscium glacie concretorum se gerens, qui nec sentiunt, nec motum habent, priusquam in patinas calidas conjecti elixentur.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 11. 12. & 13. lib. Judicum, in quibus describitur Elecio Jephte, Victoria, tristis casus ob votum temere emissum. Ephraim in Jephte seditio. Oraculum de ortu & vita Samsonis.

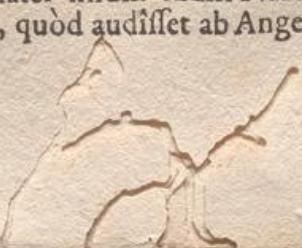
Considera 1. **O**Mnia fermè hujus mundi tripudia, applausus & festi- N. 227.
vos Jubilos eundem sortiri finem, qualem sortitus
est Triumphus Victoris Jephte, quem SS. Paginæ cap. 11. describunt
hīs verbīs: Occurrit ei unigenita filia sua cum tympanis & choris, quā visa scri-
dit vestimenta sua & ait: Heu me! filia mea deceperisti me, & ipsa decepta es.
Obstrinxerat enim se votō: primum, quem sibi obvium haberet, in
sacrificium pro obtenta victoria se Deo oblaturum. Et en! ò infor-
tunatum in summa belli fortuna parentem! prima omnium unige-
nita ejus filia, tripudiantium & cantantium chorō stipata occurrit vi-
ctori, suō exemplō testata verborum illorum veritatem, quibūs sa-
piens

Rr 3

piens stultitiam jubilantis mundi arguit, dicens Proverb. 14. *Risus dolore miscebitur &c.* Sensere hoc ipsum Principes Philistinorum, quos refert S. Scriptura cap. 16. hujus libri convenisse: ut immolarent Hostias magnificas Dagon suo, & epularentur, letantes per convivia. *Sumptis jam epulis praeceperunt, ut vocaretur Samson, & luderet ante eos &c.* Sed secum ludentibus strenue illudens Samson, domus columnas convulsit, quo factum: ut collapsa domus festivos jubilos & cantus solemnes unicō momento in luctum converteret, communī sepulchrō omnium corpora contegens. Expertus quoque testimonium deponit Holofernes, qui à gentibus in servitutem redactis, ingenti aplausu & accentu exceptus, paulo pōst ab ipsa Judith, quam perditē amaverat, dum nil nisi meras voluptates somniaret, in hilari lecto triste lethum invenit, ex triumphali tam immensi exercitū capite in abjectissimum truncum conversus. Pulchre ad propositum alludit mellitus Doctor Serm. 1. afferens: *sicut flamma novissima fumus occupat & caligo, sic latitia late rei in tristitiam commutatur.* Sic videmus, symposia desinere in dolores capitum, in catarrhos, in febres & morbos, quandoque in mortem repentinam: libidinem desinere in luem venereum, vomicas &c. Laudes & accentus in opprobria, in risus, in contumelias. Hinc Christus hortatur Lucæ 6. *Vae vobis, qui rideatis nunc, quia lugebitis & flebitis.* Momentō unō delectatur piscis hamō, & hoc ipsum delectationis momentum morte luit. O quantum igitur desipis Christiane Lector! si tot exemplis & rationibüs nondum sat perterritus, fallacibus hujus mundi gaudiis, tripudiis, choreis & lusibus inordinate adhæres, & non potius cum filia Jephte solitudinem queris, pedibus affectuum bonorum circuiturus montes, quos regius vates vocat montes eternos, quibus infidet Jerusalem cœlestis, ut plangas virginitatem animæ tuæ, quæ quidem jam pridem Christo per baptismum fuerat conjuncta, sed à vanis mundi deliciis seducta, dum gratiæ millies oblatæ cooperari noluit, in virtute virgo permanxit, effecta in gigendis vitiis fecundissima mater.

N. 228. Considera 2. In verbis istis, quibus mater Samonis cap. 13. Marito suo futurum denunciavit partum, inquiens, sibi ab Angelo dictum: *Ecce concipies, & paries filium, erit puer Nazareus Dei ab infancia sua &c.* Latere doctrinale Mysterium perquam conforme proverbio illi sapientis, quod ait: *adolescens juxta viam suam ambulans, etiam cum senuerit non recedet ab ea.* Ex hoc enim mater filium suum Nazareum ad mortem usque futurum præsigebat, quod audisset ab Angelo, illum talem

talem fore ab *infantia sua*. Quare S. Hieron. hortaturus S. Lætam, ut filium suum teneræ ætatis adolescentem strenuè educaret dixit: difficulter eruditur, quod rudes animi inibiberunt. Lanarum conhylia quis in pristinum candorem revocat? recens testa diu & saporem retinet & odorem, quō prius imbuta est. Regius Vates sat gnarus quantum adulteræ ætati intersit, primos juventutis annos virtutis & pietatis studiō impendisse Psal. 91. cantat: *plantati in domo Dominus in Atriis Domus Dei nostri florebunt, adhuc multiplicabuntur in senecta uberi.* S. Augustinus ut consuleret juventuti rite educandæ, in ista verba acuit calamum tom. 4. exqq. vet. test. est *nativitas quasi arbor, qua inseritur, qui si bono surculo miscetur, melior fiet: si malo, deterior.* Ita & *nativitas, si bona accedat Doctrina, bonos faciet fructus, si mala, malos.* Sicut illud, quod in tennellula ætate ossa pueri ingreditur, & cum iisdem crescit, adeo tandem induratur, ut ossium naturam diceres induisse: ita vitia & mali mores in juventute acquisiti, adeò firmas agunt in anima & corpore hominis radices, ut eum in seram usque senectudem, ac si forent adnata comitentur, id testante Jobo c. 20. *ossa ejus implebuntur vitiis adolescentia ejus, & cum eo in pulvere dormient.* Coguntur ergo parentes de filiis rite educandis parum solliciti, in filiis suis experiri, quod expertus est in virga sua Moyses, quam toties in colubrum commutatam vidit, quoties abiecit in terram. Sicut ursus informes catulos gignens, eos lambendō efformat, ita juventutem ex corrupta natura natam, & ad omnia vitia multum inclinatam, tum verbō tum verbere oportet ad pulchram morum speciem efformare. Hinc ò Christiane Lector! si aut parentem aut juventutis moderatorem agis, Samsonis parentes imitare, rogans imprimis cum illis Deum, ut per S. inspirationem, tanquam per bonum Angelum te doceat: quid facere in hoc negotio te oporteat? dein vide: ne filius aut juvenis tuæ curæ crediturus malis se jungat sociis, nec vino immoderatus hauriendo assuescat & quidquid carnalem redolet immundiciem cane pejus & angue fugiat. Attende etiam ne quorundam parentum more filiis lapidem pro pane porrigas, aut serpentem pro pisce, juxta illud Christi effatum Lucæ 11. legendum. Videberis autem tum lapidem panis loco porrexisse, quando severè nimis & rigide te erga eos gesseris contra Apostoli monitum, quō ait Coloss. 3. *Patres nolite ad indignationem provocare filios vestros, ne pusilli fiant animo.* Oportet discretō uti modō, & præsertim ingenui monitis potius vel munusculis, quam metu, clamoribus,

minis

minis & verberibus ad officium inducendi sunt. Bucephalus cum durius tractaretur, eo saevitiae venit, ut nec sessorem admitteret, nec vocem cuiusquam pateretur. Videns id Alexander, indignari coepit moderatorum inclemenciam, & accedens equum, habenam eum comprehendit, dein cum adverteret: illum metu umbram consternari, protinus contra solem stare fecit. Tunc eum demulcto saltum arripiens insedit, eumque ad nutum vertit, & ad cursum incitavit, adeoque obsequentem reddidit, ut etiam in genua se se demitteret, quando vendendum excipere debebat Herum. Curt. lib. 6. ita ingenui filii & adolescentes destruuntur nimia severitate, qui discrete habitu ad omnia redundunt obsequiosi, instar argillae, quae dum est uda, non vi, sed leni digitorum attactu ad pulchram a fingente imaginem disponitur.

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 14. & 15. lib. Iudicum, in quibus describuntur Samsonis Sponsalia, Victoria de Leone, incendium segetum, strages Philistinorum, sitis Samsonis &c.

N.229. Considera 1. Samsonem ex utero matris Nazarenum tantam fortitudinem praeditum, ut unicam alini maxilla armatus integrum prostraverit, aut fugaverit exercitum Philistinorum, divinum adhuc repletum spiritu, testante id S. Scripturam v. 6. cap. 14. *Spiritus Domini irruit in Samsonem.* Unicō tamen oculi obtutu in mulierem, & quidem alienigenam infamemque conjecto, adeo deceptum captumque esse, ut licet reclamarent Leges Hebraicæ, contradicerent parentes, nequaquam inde permotus dixerit: *Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis.* v. 3. cit. cap. sic planè res certa est: oculis laboranti nullam posse medicinam parari. Extrudetur Venus, si venerit per aures, repelletur illa, si venerit per munera. At si vidisti, periisti. Arcem sibi struxit in oculis libido, unde dejici nullis poterit machinis. Salvianus lib. 3. de provid. oculos vocat: *naturales quosdam animæ cuniculos.* At quis nescit: Summo vitæ periculo exponi hominem, qui inter cuniculos subterraneos, pulvere nitricō instructos incaute versatur & licet ignis tali cuniculo applicitus, non unicō momentō incendium excitet, serpit tamen, etiam minimam pabuli portione nutritus, donec derepente in amplum materiam dilapsus, arcēs & mœnia in sublimē efficerat.

Haud